

שירה

רוני סומק

"איזה ספר", את שואלת, "תיקח לאי בודד?"

לאי השדים אקח את "החטא וענשו",
לאי המטמון את "עליסה",
לאי של רובינזון קרוזו את "מובי דיק",
לאי הבתולה את "לוליטה",
לאיים בזרם את "שלגי הקלימנג'רו",
ולאי שטרם התגלה, אקח אותך
ואדפוך.

Petit Beurre

בנאנט, מול המבנה הישן של בית החרשת "לו",
שם נאפה לראשונה הפתי בר,
אני בורא מחדש את דודה מרסל,
שלמדה בבגדר בבית הספר אליאנס,
ורצתה להטביע את טעם צרפת
עם הביסקויטים האלה
במפלי החלב ונהרות התה האנגלי,
שזרמו בגרוננו של אבי.
אני לא זוכר כמה היא הבינה בשירה,
אבל אחרי שנים, בלי שידעה, היא הצליחה
לשתל בעציצי מוחי את "פרחי הרע" של בודלר
ולפזר סביבם עלי חלודה משיר של ז'אק פרוור.
"קח", היא אמרה לי אז כשמלאה את כיסי, "ותרגיש
בכל נגיסה מה זו חמאה צרפתית".
"קחי", אני עונה לה עכשו, "ודמיני אותי עומד במקום
שפעם נחנק משקי קמח, מערמות חמאה ומתנורים שהתגנדרו
בארבות, עליהן יכלת לתלות לראוה
את לבן מצחה,
אדם לחנה,
את הסרט הכחל שחצה את שערך
ולהרגיש, כמו בשיר של אפולינר,
שאת לרגע דגל צרפת".

בלי מלים

(בעקבות "תפקיד השירה" מאת פנטי הולפה)

בין הפרישים השוחים
באוקינוס של הלשון
מסתתר דג קטן ששמו "אהבה".
במו חיייו הוא חוסם מהעולם
את המבול הבא.

שיר ילדים / יובל פז

בְּיוֹם רֵאשׁוֹן כּוֹאֵב לוֹ הָרֵאשׁ
בְּיוֹם שְׁנֵי כּוֹאֵבֶת הַבֶּטֶן
בְּיוֹם שְׁלִישִׁי כּוֹאֵב הַפֶּה וּמִגֶּרֶד בְּטוֹסִיק
בְּיוֹם רְבִיעִי כּוֹאֵבֶת הָאָזֵן
בְּיוֹם חֲמִישִׁי כּוֹאֵבוֹת הָרְגָלִים
בְּיוֹם שְׁשִׁי כּוֹאֵבוֹת הַשְּׁנִימִים
וּבְיוֹם שֶׁבֶת הוּא נוֹלָד מִחֻדָּשׁ
הַחִיּוֹךְ מִפְצִיעַ כְּמוֹ קֶרֶן שֶׁמֶשׁ בְּקִצָּה עֵנָן
בְּיוֹם שֶׁבֶת הוּא קָם וְרוֹצֵה לְלַכֵּת לָגֵן.

בְּיוֹם רֵאשׁוֹן כּוֹאֵב לוֹ הַגְּרוֹן
בְּיוֹם שְׁנֵי כּוֹאֵבֶת הַיָּד
בְּיוֹם שְׁלִישִׁי כּוֹאֵב הַגֵּב וְדָם יוֹרֵד מֵהָאֶף
בְּיוֹם רְבִיעִי כּוֹאֵבֶת הַצַּפְרָן
בְּיוֹם חֲמִישִׁי כּוֹאֵבוֹת הָעֵינִים
בְּיוֹם שְׁשִׁי כּוֹאֵבוֹת הַבְּרָכִים
וּבְיוֹם שֶׁבֶת הוּא שׁוֹכַח הַכֵּל
הַחִיּוֹךְ עוֹלָה כְּמוֹ נִיחוּחַ בְּקֶרֶת אַחֲרֵי לַיִל סְעָרָה
בְּיוֹם שֶׁבֶת הוּא קָם וְרוֹצֵה לְלַכֵּת לָגֵן.

בְּיוֹם רֵאשׁוֹן כּוֹאֵב לוֹ הַלֵּב
בְּיוֹם שְׁנֵי הַמְצָפוֹן מְעִיק
בְּיוֹם שְׁלִישִׁי מְקַבֵּל הוֹרָאוֹת וּמִתְאַמֵּן עַל יָבֵשׁ
בְּיוֹם רְבִיעִי יוֹרֵה בְּאֹיֵר
בְּיוֹם חֲמִישִׁי פּוֹגֵעַ בּוֹל
בְּיוֹם שְׁשִׁי קוֹשֶׁה לְהִרְדֵּם
וּבְיוֹם שֶׁבֶת הוּא מוֹצֵף בְּדַמְעוֹת
הַחִיּוֹךְ יוֹצֵא כְּמוֹ נְצוֹל מִבֵּין הַהִרְסוֹת
בְּיוֹם שֶׁבֶת הוּא קָם עֲצוֹב שֶׁמִּחָר יוֹם רֵאשׁוֹן.
בְּיוֹם רֵאשׁוֹן הוּא קָם וְרוֹצֵה לְלַכֵּת לָגֵן.

זמירה פורן-ציון

בְּלִמְכַן לְגִ'יתוּ מְנוּ (במקום ממנו באתי)

בְּלִמְכַן לְגִ'יתוּ מְנוּ יִצְאוּ הַמַּלְאָכִים מִן הַפֶּה עֲגָלוֹת
וּמַחֲלִיקוֹת בְּגֵרוֹן, כְּנִי זִנְגוּלָה בְּסִילָן.¹
בְּלֵאִיאָם אֶל-סוּדָא² נִכְנְסוּ הַמַּלְאָכִים לְגוֹף דּוֹקְרוֹת
וְאַרְכוֹת, כְּסִכּוֹתֶיךָ נִנְה נְגִ'את אֶל-חִ'יטָה.³

בְּלִמְכַן לְגִ'יתוּ מְנוּ נִשְׁפְּכוּ חִלּוּמוֹת אֵלַי נְהָרוֹת לְעֵת לַיִל
תְּנִים קָרְעוּ בְּקוֹלָם אֶת הָאֶפֶק, לְהַבּוֹת גַּר זְחָלוֹ
עַל קִירוֹת הַקְּרָשִׁים.

בְּלִמְכַן לְגִ'יתוּ מְנוּ הֵיִינוּ יְלָדוֹת חֲמוֹת עַל מְטוֹת בְּרִזָּל קְטַנּוֹת.
"דְּלִלוֹ לְוֹלֵד דְּלִלוֹ"⁴, שְׂרָה נְנָה, בְּלִי חֶשֶׁד וּבְלִי עֲרָמָה.
כִּיתוּמִים הֵיִינוּ. אֲשֶׁלוֹנ פְּרוֹנָה הוֹנ יֵא-נְנָה בְּפֶרֶר-עֵנָא,⁵
צְרִיפִים זְרוּקִים בְּמַרְחָבֵי אֶלְף לֵיִילֵי וּלֵיִילֵי.⁶

בְּלִמְכַן לְגִ'יתוּ מְנוּ רְקֵדְתִי בְּחֻצַּאת פְּרָחִים
תְּפוּרָה בְּמִכּוֹנֵת זִינְגָר שְׁחוּרָה. רְצִיתִי-קִפְצָתִי
כְּמוֹ שְׁפִירֵית מְעַל חוּבִיזוֹת וּבְרָקָנִים,
קָלוֹת הָיוּ רַגְלֵי וְחִלּוּמוֹתַי גְּדוּלִים.

1 כמו זנגולה, מאפה עטוף בדבש תמרים.

2 בימים השחורים.

3 אימא נג'את התופרת.

4 תפנקי ותערסלי את הילד, תפנקי בשיר הערש.

5 איך זרקו אותנו, הוי אימא, כאן בכפר ענא.

6 אלף לילה ועוד לילה.

פואמת הרכבות

1.

איך ירו אותנו באחת
כצלף הננעץ בסלע
צריפים זרוקים באמצע העולם.
והשנים חלפו לא שביל ולא דרך.
ואז באה ההגרה, ואתה קפצה עלינו התקנה.

2.

רכבות רכבות
סדרו השכוננים
ומתוכם בקעו ערב ערב צעקות האמהות
חסקל, רחמין, נעימה נג'את, יאללה אסעאדו ללבאית, נו הבייתה לעלות.
וכשתלו כביסה העבירו הודעות בין הכניסות.
"תראי לי את הכביסה ואגיד לך מי האשה, ומה קרה אצלה"
נכנסה לסלון נאנא-לולו ואמרה.
מי שכב עם מי, מי עזב את מי, מי קבלה מחזור, מי התאלמנה
ומי ילדה.
אחר כך מתה,
צפור קטנה מקפלת, עטופה בכד לבן
מנחת באמצע הסלון ונרות סביבה.

3.

ילדה חומה צמת לילה שחרה
ביד חזקה קלועה,
על צדה תלוי אח-תינוק
ואת שמלתה מחזיקה אחות קטנה בעשר אצבעות
עינים מחפשות רחוק.
ילדה חומה ארבה
עומדת ברחוב השוק מספר ארבע
בשש לפנות בקר לבדה.

.4

חאלה נעימה ששון לא כתבה שירים,
 גוף מכוץ מהלך בין הצריף לשכונים.
 היא עברה כאן, רוח מדבר חמה שבאה באביב.
 בשפת האלמים ובדבורי משגעים וזה בשולי השבילים.
 בפעם הראשונה היא מתה בדאג'אני, כשנעלם התינוק היחיד שילדה בחיים.
 ובפעם השנייה כשהגיע צו גיוס אחרי עשרים שנים.
 את גופה שהיה כתינקת, תרנגולת קטנה שמו באדמה ומעליה אבנים.
 ומישהו אמר בגמגום עלג מעליה, היתה וכמו לא נולדה, מתה ביום שילדה
 לעולמים.

.5

דייזי הולכת יום יום לקפת חולים כל פעם לרופא אחר
 ומבקשת בדורים.
 הזריקות של פרבלת התרנגול שנתן לה ד"ר חיים חלפון בקרית אונו
 לא עזרו לה בכאבים,
 שנושכים אותה כמו חיה משתוללת ששורטת אותה מבפנים.
 את הידים היא עוטפת בתחבשת בדים
 את הרגלים הנפוחות כבדות כמשקולות, היא קושרת חזק בחתולים.
 רק כשהיא נזכרת באהבה שלה לסלים אהוב נעוריה מימים,
 ובילדים שעושים לה כבוד, היא קצת נרגעת ונושמת אויר.

.6

עוד רגע תמותי
 ותשכבי לך
 עם אבותיך.

ש'לש'תם קבורים מזמן;
 הנרצח,
 השבאב
 והשיח'.

הטלפון יצלצל
ואת לא תעני יותר
בקולך המחספס והגחריץ
בעבראקית שלך.

בינתיים,
אני נדהמת כל פעם מחדש
שאת עונה ברחיפות,
עוף חול בודד, זקן, כבד,
נע בעקשות
על נהרות הזהות.

ואני
רצה על החוף
מנופפת לך בידיים קטנות
אמא אמא

עפעפי הבטון

א.
עפעפי הבטון לא נפקחו.
עיפו על גבך ימי שנותיך,
חייך חור נצת בך,
מזכיר את יפי נעוריך.
הושטת ידך
מלמול הציף את גופה.
רעד, תם וזכרון חבקו אותך,
חבל מתנועע ברקוד אדם.

ב.

היא בָּאָה.

בְּאִבְחַת רִיסִים היא בָּאָה.

בְּבַת אַחַת היא בָּאָה.

פּוֹקַחַת עֵינַי בָּאָה, צְלוּלָה וַיּוֹדַעַת:

זֶה הוּא וְלֹא אַחֵר.

חֶסוֹן וְשַׁחַר מִיוֹפִי

חֲלָצִים אֲשֶׁר וְעֵינַיִם פֶּז חוֹדֵר.

ג.

אַבְק הַזְּמַן הַתְּפִזֹּר

רִיחוֹת אָבִיב

הַתְּפִתוּ לְהָרִים רֹאשׁ לְעֵבְרָה,

וְרַק טַעַם בְּשֵׁל וּמְתוֹק שֶׁל מִשְׁמֶשׁ

שֶׁנִּתֵּן לָהּ נִסְעֵר בְּיוֹם בִּיאָתָם

נִטְף עַל שִׁפְתוֹתֶיהָ.

ד.

חֹמַת הַלֵּב נִשְׁבְּרָה

בְּהִלָּה כְּרִסְמָה בָּהּ

מִנְהַרְוֹתָיו חָשְׁכוּ בְּאַחַת.

הַר הַנִּמְלִים הַשְּׁחָרוֹת

חֹזֵר עֲקֹשְׁנִי, מְסָרֵב לְוֹתֵר.